

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ประเทศไทยไม่มีการบัญญัติกฎหมายสำหรับกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภตสุนัขและแมวไว้โดยเฉพาะ เมื่อเกิดปัญหาการเรียกร้องสิทธิของผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงจึงต้องนำกฎหมายที่ใช้บังคับกับสินค้าทั่วไปมาใช้ ซึ่งประเทศไทยมีกฎหมายที่บัญญัติคุ้มครองผู้ซื้อกรณีการซื้อขายสินค้าในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องซึ่งเป็นหลักกฎหมายความรับผิดทางสัญญา และพระราชบัญญัติที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้ซื้อโดยเฉพาะ เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคฯ แต่ในการนำมาใช้กับกรณีการซื้อขายสุนัขและแมวกลับพบว่ายังไม่เพียงพอเนื่องจากการที่กฎหมายไม่มีการแยกประเภทของสัตว์เลี้ยงออกจากสินค้าทั่วไป ทั้งที่สัตว์เลี้ยงมีความแตกต่างสินค้าทั่วไป เพราะเป็นสินค้าที่มีชีวิตมีความรู้สึกสามารถสื่อสารตอบโต้ทางความรู้สึกกับมนุษย์ได้ มนุษย์สามารถทำการเลี้ยงดูมอบความรักความผูกพันได้ สัตว์เลี้ยงจึงมีผลกระทบต่อความรู้สึกทางด้านจิตใจของผู้ซื้อ อีกทั้งการซื้อขายสัตว์เลี้ยงนั้นมีราคาดุลค่าไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของทั้งสองฝ่าย ฉะนั้น หากเกิดความเสียหาย ความต้องการการเยียวยาความเสียหายจึงมีความแตกต่างจากสินค้าอื่นๆ

จากการศึกษากฎหมายของประเทศไทย การคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภตสุนัขและแมวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องยังคงมีปัญหา เพราะไม่มีการบัญญัติชัดเจนว่ากรณีเช่นใดเรียกว่าชำรุดบกพร่องไว้ชัดเจน แต่ตีกรอบเพียงว่า ถ้าความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องเป็นเหตุให้เสื่อมราคา เสื่อมความเหมาะสมแก่ประโยชน์ที่จะใช้ตามปกติหรือมุ่งหมายตามสัญญาถือเป็นความชำรุดบกพร่อง อีกทั้งความหมายดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมถึงกรณีที่สินค้าไม่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ซื้อด้วย ซึ่งในการซื้อขายสุนัขและแมวจากผู้ประกอบธุรกิจซึ่งถือว่าเป็นผู้ประกอบการที่เป็นผู้มีวิชาชีพ ผู้ซื้อย่อมมีความคาดหวังว่าจะได้สุนัขและแมวที่ดีกว่าการซื้อขายกับบุคคลทั่วไป เพราะผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ประกอบการซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในระดับที่มากกว่าบุคคลธรรมดาที่ทำการซื้อขายกันเอง ย่อมต้องมีความรับผิดชอบที่สูงกว่า แต่ความจริงแล้วผู้ประกอบการกลับฉวยโอกาสจากความน่าเชื่อถือนี้ แสวงหาประโยชน์กับผู้ซื้อซึ่งปัญหานี้ยังไม่มีกฎหมายที่บัญญัติให้ผู้ประกอบธุรกิจซื้อขายสัตว์เลี้ยงต้องรับผิดชอบอย่างผู้ประกอบการเป็นการเฉพาะ และกฎหมายยังมีปัญหาว่า กรณีผู้ซื้อจะให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบได้นั้น ผู้ซื้อจะต้องทำการพิสูจน์ให้ได้ว่าความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวเป็นสิ่งที่มิได้อยู่ก่อนหรือขณะทำสัญญา หรือ

ก่อนส่งมอบสินค้า และต้องพิสูจน์ด้วยว่าความชำรุดบกพร่องนั้นถึงขนาดที่เรียกว่าความชำรุดบกพร่องจึงได้รับความคุ้มครอง ทั้งที่ข้อมูลการเลี้ยงดู สุขภาพ ประวัติแหล่งที่มาของสุนัขและแมวเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการที่ทราบฝ่ายเดียวเท่านั้น ประกอบกับการพิสูจน์ถึงความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวนั้น ผู้ซื้อไม่อาจกระทำตัวเองต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญอย่างสัตวแพทย์ในการตรวจวินิจฉัยเพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ประกอบการ ทำให้เห็นชัดเจนว่าผู้ซื้ออยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ

แม้ว่าประเทศไทยได้มีการตรากฎหมายพระราชบัญญัติที่ใช้คุ้มครองผู้ซื้อโดยเฉพาะอย่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ที่บังคับให้ผู้ประกอบการทำการเปิดเผยข้อมูลต่างๆโดยการควบคุมด้วยการแสดงฉลาก การโฆษณา และสัญญา แต่การซื้อขายสุนัขและแมวไม่ถือเป็นการซื้อขายสินค้าที่ต้องถูกควบคุมจึงไม่ได้รับประโยชน์จากบทบัญญัตินี้

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ได้ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้ซื้อสินค้าเกี่ยวกับการใช้สิทธิเรียกร้องความเสียหาย แต่บทบัญญัตินี้ก็ใช้กับการซื้อขายสินค้าทุกชนิด โดยหากมีความเสียหายเกิดกับสินค้าถ้าเห็นว่าข้อมูลข้อเท็จจริงอยู่ในความรู้เห็นเฉพาะของผู้ประกอบการแล้วศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจกำหนดให้ผู้ประกอบการมีภาระการพิสูจน์ แต่ก็ยังไม่ใช้บังคับโดยเด็ดขาด

อีกทั้งกฎหมายของประเทศไทยยังพบปัญหาในการกำหนดสิทธิเรียกร้อง วิธีการเยียวยาความเสียหายและการกำหนดค่าเสียหายที่ให้ศาลเป็นผู้ใช้ดุลพินิจ ซึ่งปัจจุบันหลักเกณฑ์การเยียวยาความเสียหายของสินค้าจะมุ่งเน้นที่มูลค่าของสินค้าเป็นหลัก โดยไม่ได้คำนึงถึงความรู้สึกของผู้บริโภคด้วย แต่สินค้าประเภทสัตว์เลี้ยงอย่างสุนัขและแมวเป็นสินค้าที่พิเศษมีคุณค่าทางจิตใจของผู้ซื้อ การเยียวยาเมื่อเกิดความเสียหายนอกจากต้องคำนึงที่ราคามูลค่าความเสียหายหรือราคาสินค้าแล้วสิ่งที่ต้องคำนึงอีกประการ คือ วิธีการเขี่ยวานั้นต้องเป็นการเยียวยาความรู้สึกของผู้ซื้อด้วย โดยวิธีการเยียวยาการใช้สิทธิเรียกร้องควรให้ผู้ซื้อเป็นผู้เลือกได้เองว่า จะให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบตนเองเช่นไรจึงจะถือว่าเยียวยาความรู้สึกของตนได้ดีที่สุดด้วย

ดังนั้น การใช้วิธีการเยียวยาความเสียหายอย่างสินค้าทั่วไปเมื่อนำมาใช้คุ้มครองผู้ซื้อกับกรณีการซื้อขายสุนัขและแมวยังคงเป็นปัญหาว่าไม่อาจคุ้มครองเยียวยาความเสียหายของผู้ซื้อได้อย่างแท้จริง ซึ่งประเด็นนี้ ในรัฐแคลิฟอร์เนียและรัฐนิวเจอร์ซีย์ของประเทศสหรัฐอเมริกามีการบัญญัติสิทธิเรียกร้องของผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงไว้อย่างชัดเจนว่า เมื่อผู้ซื้อรับมอบสุนัขและแมวไปแล้วพบความเจ็บป่วยบกพร่องหรือตายภายในระยะเวลาและเงื่อนไขของกฎหมายให้สันนิษฐานไว้ก่อนเลยว่าผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบ ซึ่งจะรับผิดชอบเช่นใดนั้นกฎหมายให้สิทธิแก่ผู้ซื้อในเรียกร้องให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบได้ทันทีโดยไม่ต้องฟ้องร้องต่อศาล และผู้ซื้อถือเป็นผู้ทรงสิทธิเป็นผู้มีอำนาจต่อรองที่เหนือกว่าผู้ประกอบการโดยสามารถเลือกได้ว่าจะให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบอย่างไร โดยไม่ต้องรับฟังผู้ประกอบการว่าจะยอมรับกับวิธีการดังกล่าวด้วยหรือไม่ และไม่ใช้ดุลพินิจของศาล

ในการกำหนดวิธีการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ซื้อ อันถือว่ามีสิทธิแก่ผู้ซื้อเป็นผู้กำหนดวิธีการได้ว่าการชดเชยความเสียหายอย่างไรที่จะถือว่าตนได้รับการเยียวยาทั้งมูลค่าความเสียหายที่เป็นตัวเงินและยังสามารถเยียวยาทางความรู้สึกของตนได้มากที่สุดด้วย

จากการศึกษาวิจัยพบอีกว่า กฎหมายของประเทศไทยที่ใช้คุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภตสุนัขและแมวมุ่งคุ้มครองผู้ซื้อภายหลังที่ความเสียหายเกิดขึ้นแล้วเท่านั้น แต่ไม่มีมาตรการในเชิงป้องกันปัญหา เช่น การบัญญัติกฎหมายที่เป็นการเป็นบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องทำการเปิดเผยประวัติ แหล่งที่มา การให้วัคซีน รวมถึงกำหนดพื้นที่วิธีการดูแลรักษาก่อนนำสุนัขและแมวออกจำหน่ายให้ชัดเจน และยังขาดการมาตรการบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องให้การรับรองรับประกันคุณภาพสุขภาพของสุนัขและแมวก่อนนำออกจำหน่าย แตกต่างจากรัฐแคลิฟอร์เนียและรัฐนิวเจอร์ซีย์ที่มีการบัญญัติเป็นกฎหมายบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจทำการเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญของสุนัขและแมวทั้งหมด และให้มีการรับรองสุขภาพของสุนัขและแมวโดยสัตวแพทย์ ซึ่งข้อมูลต่างๆนี้นอกจากที่ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องทำการเปิดเผยโดยแสดงไว้ชัดเจน ณ ร้านค้าที่ทำการจำหน่ายสุนัขและแมวแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจยังต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรโดยจัดทำเป็นหนังสือแสดงข้อมูลดังกล่าวทั้งหมดและส่งมอบพร้อมกับการซื้อขายสุนัขและแมวด้วย กฎหมายที่บัญญัติขึ้นของทั้งสองรัฐไม่เพียงแต่บัญญัติเฉพาะบทบังคับเท่านั้น หากแต่ยังมีการบัญญัติกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนไว้ด้วย ซึ่งมาตรการดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นส่วนการบังคับหรือบทลงโทษนี้ ถือเป็นมาตรการเชิงป้องกันปัญหาในระดับต้นเหตุที่สามารถใช้เพื่อคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงได้อย่างแท้จริง

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาการให้ความคุ้มครองและมาตรการเยียวยาผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภตสุนัขและแมว โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับบทบัญญัติกฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนียและรัฐนิวเจอร์ซีย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ให้ความคุ้มครองแก่ผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงไว้เป็นการเฉพาะ (Puppy Lemon Law) ทำให้เห็นชัดเจนว่า ประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับเพื่อคุ้มครองแก่ผู้ซื้อสุนัขและแมวไว้เป็นการเฉพาะ ในการบังคับใช้จึงยังพบปัญหาด้านภาระการพิสูจน์ การเยียวยาความเสียหาย การกำหนดความรับผิดของผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายสุนัขและแมว ซึ่งถือเป็นผู้ประกอบการให้ความความรับผิดอย่างผู้มีวิชาชีพ และยังขาดมาตรการเชิงป้องกันปัญหาที่ใช้คุ้มครองผู้ซื้อสุนัขและแมวอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ตามที่ได้ศึกษามาจึงขอเสนอแนะแนวทาง โดยเป็นการเสนอแนะวิธีการที่เป็น มาตรการในระยะยาวโดยการบัญญัติกฎหมายเฉพาะขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและ แมวไว้เป็นการเฉพาะ และเสนอมาตรการระยะสั้นเพื่อสามารถใช้คุ้มครองผู้ซื้อสำหรับกรณีการซื้อขาย สัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวขึ้น ดังนี้

5.2.1 มาตรการแก้ไขกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวใน ระยะยาว

ประเทศไทยควรมีบทบัญญัติกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภท สุนัขและแมวขึ้นใหม่เป็นการเฉพาะ และให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดชอบต่อผู้ประกอบการวิชาชีพ โดยให้มี รายละเอียดของการคุ้มครองดังต่อไปนี้

5.2.1.1 กำหนดการให้ความคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยง โดยให้แยกประเภทของ สัตว์เลี้ยงออกจากสินค้าทั่วไป และมีการกำหนดความหมายของ “สัตว์เลี้ยง” ที่จะคุ้มครองว่า หมายถึง สุนัขและแมว รวมทั้งสัตว์เลี้ยงอื่นชนิดใดบ้างให้ชัดเจน

5.2.1.2 กำหนดความหมายของคำว่า “ผู้ซื้อ” ให้ชัดเจนว่า หมายถึง ผู้ที่ซื้อ สัตว์เลี้ยงโดยไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อขายต่อไว้เป็นการเฉพาะ

5.2.1.3 ควรกำหนดความหมายของคำว่า “ผู้ประกอบการ” ให้ชัดเจนว่า หมายถึง ร้านจำหน่ายสัตว์เลี้ยง ผู้เพาะพันธุ์ บริษัท องค์กรหรือสมาคมอื่นใดที่มีการดำเนินธุรกิจจำหน่าย สัตว์เลี้ยง วัตถุประสงค์การจำหน่ายสัตว์เลี้ยงไปเพื่อวัตถุประสงค์ประโยชน์ทางการสร้างความสัมพันธ์ มิตรภาพ อันไม่ใช่เพื่อการบริโภคหรือแสวงหาประโยชน์อย่างอื่น หรือเพื่อการวิจัย

5.2.1.4 ควรบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจนว่า กรณีใดๆที่จะถือว่าเป็นกรณีเจ็บป่วย บกพร่องของสุนัขและแมวอันก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องแก่ผู้ซื้อสัตว์เลี้ยง เช่น กำหนดความหมายของ คำว่า “ความไม่เหมาะสมสำหรับการจำหน่าย” หมายถึง ความเจ็บป่วย หรือการติดเชื้อโรค เป็นโรค หรือมีความพิการตั้งแต่กำเนิด หรือทางพันธุกรรมที่มีอยู่ก่อนทำการจำหน่ายโดยมีการรับรองโดย สัตวแพทย์ เป็นต้น

5.2.1.4 ให้ภาระการพิสูจน์ตกแก่ผู้ประกอบการ การกำหนดเงื่อนไขที่เป็นข้อ สันนิษฐานทางกฎหมายให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดชอบต่อผู้บริโภคทันที เช่น หากภายหลังผู้ซื้อรับมอบ สุนัขและแมวไปแล้วพบความเจ็บป่วยบกพร่อง หรือพิการตั้งแต่กำเนิด หรือทางพันธุกรรม หรือ สัตว์เลี้ยงที่ซื้อมาตายภายในระยะเวลาเท่าใด โดยสัตวแพทย์ทำการรับรองแล้วว่าความเจ็บป่วย บกพร่อง หรือความตายนั้นเป็นมีอยู่ก่อนที่ผู้ประกอบการส่งมอบให้กับผู้ซื้อแล้ว ย่อมถือเป็นความไม่ เหมาะสมสำหรับจำหน่าย และเกิดสิทธิเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

5.2.1.5 ควรกำหนดวิธีการเยียวยาและสิทธิเรียกร้องความเสียหายต่างๆของผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงให้ชัดเจนว่า ผู้ซื้อจะมีสิทธิอย่างไร โดยกำหนดวิธีการเยียวยาความเสียหายให้ชัดเจนและเป็นให้ ผู้ซื้อเป็นผู้ทรงสิทธิในการเป็นผู้เลือกให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดชอบในความเสียหายแก่ตนอย่างไร ดังนี้

1) กรณีที่สุนัขและแมวที่ผู้ซื้อได้ซื้อมาจากผู้ประกอบธุรกิจแล้วพบว่ามีอาการเจ็บป่วยบกพร่อง โดยมีการรับรองจากสัตวแพทย์แล้วว่าสิ่งที่มีอยู่ก่อนการจำหน่าย ผู้ซื้อสามารถเลือกให้ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องชดใช้เยียวยาความเสียหายทางหนึ่งทางใดได้ ดังต่อไปนี้

1.1) คืนสุนัขหรือแมวให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อรับเงินค่าสุนัขหรือแมว คืนเต็มตามราคาสัตว์เลี้ยง และให้ได้รับชดใช้คืนซึ่งค่ารักษาและค่าสัตวแพทย์ที่ได้จ่ายไปเพื่อทำการรักษาความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวในจำนวนเงินไม่เกินกว่าราคาสุนัขและแมว หรือ

1.2) เปลี่ยนสุนัขหรือแมวตัวใหม่ที่มีมูลค่าเทียบเท่าตัวเดิมแก่ผู้ซื้อ และให้ได้รับชดใช้คืนซึ่งค่ารักษาและค่าสัตวแพทย์ที่ได้จ่ายไปเพื่อทำการรักษาความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวในจำนวนเงินไม่เกินกว่าราคาสุนัขหรือแมว หรือ

1.3) ทำการรักษาสุนัขหรือแมวให้แก่ผู้ซื้อต่อไป และให้ได้รับชดใช้คืนซึ่งค่ารักษาและค่าสัตวแพทย์ที่ได้จ่ายไปทั้งหมดเพื่อทำการรักษาความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมว แต่ไม่เกินกว่าสองเท่าของราคาสุนัขหรือแมว

2) ถ้าเป็นกรณีสุนัขและแมวที่ผู้ซื้อได้ซื้อมาจากผู้ประกอบธุรกิจแล้วตายลง โดยความตายนั้นสัตวแพทย์รับรองแล้วว่า เหตุแห่งการตายเกิดขึ้นและเป็นสิ่งที่มีอยู่ก่อนการจำหน่าย ผู้ซื้อจะมีสิทธิเรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจทำการคืนเงินตามราคาซื้อขายสุนัขและแมว หรือขอให้ส่งมอบสุนัขหรือแมวตัวใหม่ให้ที่มีมูลค่าเทียบเท่าตัวเดิม และกรณีถ้ามีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาสุนัขหรือแมวก่อนตาย จะต้องชดใช้คืนทั้งหมดในวงเงินไม่เกินกว่าราคาซื้อขายสุนัขและแมวด้วย

5.2.1.6 ควรกำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจให้ชัดเจน ซึ่งปัจจุบันกฎหมายของประเทศไทยมุ่งเน้นแต่เพียงการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามมูลค่าของสินค้าโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้ซื้อ เมื่อนำมาใช้กับการซื้อขายสุนัขและแมว จึงต้องเพิ่มเติมมาตรการเยียวยาความเสียหาย โดยการให้สิทธิผู้ซื้อในการที่สามารถเรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจแก้ไขความเจ็บป่วยบกพร่องหรือสิทธิในการเรียกให้เปลี่ยนสุนัขและแมวตัวใหม่ หรือขอคืนแทนการแก้ไขหรือเปลี่ยนและกำหนดสิทธิการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนอื่นๆให้ชัดเจน ซึ่งมาตรการต่างๆนี้ ให้สิทธิเรียกร้องเกิดขึ้นได้ทันทีโดยไม่ต้องนำข้อพิพาทขึ้นสู่กระบวนการของศาลก่อน อันถือเป็นมาตรการก่อนฟ้องคดี และถ้าหากผู้ประกอบธุรกิจปฏิเสธหรือไม่กระทำการตามสิทธิเรียกร้องนี้ ให้ผู้ซื้อนำข้อพิพาทขึ้นสู่ศาล และกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีภาระการพิสูจน์เพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบโดยพิสูจน์ให้ได้ความชัดเจนว่าความเสียหายไม่ได้เกิดจากตนเอง โดยหากพิสูจน์ไม่ได้ก็ต้องรับผิดชอบตามสิทธิเรียกร้องที่กฎหมายกำหนดต่อไป

5.2.1.7 ควรกำหนดมาตรการในเชิงป้องกันปัญหาการซื้อขายสุนัขและแมว โดยกำหนดบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการมาตรการบังคับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจให้ต้องกระทำ ในการดำเนินธุรกิจ รายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1) กำหนดหน้าที่ให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องทำการตรวจสอบสุขภาพสัตว์เลี้ยง รวมทั้ง ต้องจัดให้มีการฉีดวัคซีนก่อนการจำหน่าย

2) กำหนดหน้าที่มาตรการบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติ ก่อนการจำหน่าย เช่น การในการดูแลสุขภาพ สุขอนามัยและสวัสดิภาพด้านต่างๆของสุนัขและแมวที่จำหน่าย รวมทั้งพื้นที่สำหรับการจัดเก็บรักษาสุนัขและแมว และควรจัดให้มีหน่วยงานราชการในการ ตรวจสอบการปฏิบัติการดังกล่าว พร้อมกำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจสำหรับกรณีฝ่าฝืนด้วย

3) กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจทำหลักฐานเป็นหนังสือซึ่งมีลักษณะเป็นคำ รับรองรับประกันคุณภาพหรือสุขภาพของสุนัขและแมวที่ทำการซื้อขาย พร้อมทั้งส่งมอบหนังสือดังกล่าวให้ผู้ซื้อเมื่อมีการซื้อขาย โดยประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่สำคัญของสุนัขและแมว เช่น บันทึกเกี่ยวกับผลการตรวจสอบสุขภาพซึ่งออกโดยสัตวแพทย์ ประวัติการฉีดวัคซีน หรือความเจ็บป่วยหรือการรักษา(ถ้ามี) มีการแจ้งแหล่งที่มา เพศ สายพันธุ์ วันเดือนปีเกิดของสุนัขและแมวให้ชัดเจน รวมทั้งแจ้งสิทธิการเรียกร้องของผู้บริโภคที่สามารถเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดชอบ เช่นใดได้บ้างหากพบว่าสุนัขและแมวที่ซื้อไปมีความบกพร่องไม่เป็นไปตามการให้การรับรองนั้น

4) กำหนดความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจการซื้อขายสัตว์เลี้ยงให้ชัดเจนเป็นการเฉพาะ ดังนี้

4.1) กรณีหากผู้ซื้อเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจทำการชดใช้คืนและการชำระคืน ตามข้อ 5.2.1.5 ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องชำระคืนให้แก่ผู้ซื้อไม่เกิน 10 วันทำการนับตั้งแต่วันที่มีการเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจชดใช้ความเสียหาย หากไม่ดำเนินการผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิดำเนินการฟ้องร้องบังคับคดีได้

4.2) กำหนดมาตรการความรับผิดชอบกรณีผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลของสุนัขและแมว รวมทั้งข้อมูลอื่นๆที่จำเป็น และไม่แจ้งถึงสิทธิเรียกร้องความเสียหายที่มีลักษณะเป็นการให้คำรับรองรับประกัน ตามข้อ 5.2.1.7 ข้อ 3) ต้องรับผิดชอบให้ชัดเจน เช่น การพักหรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจการจำหน่ายสัตว์เลี้ยง เป็นต้น

4.3) ควรมีหน่วยงานราชการที่ทำการตรวจสอบผู้ประกอบธุรกิจที่ทำการฝ่าฝืนกฎหมายที่บังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องกระทำในการจำหน่ายสุนัขและแมวเป็นประจำในทุกๆปี

โดยหากรายได้ฝ่าฝืนเป็นจำนวนที่เกินสมควร อาจกำหนดให้มีการพิจารณาระงับหรือเพิกถอนใบอนุญาตการประกอบธุรกิจได้

5.2.1.8 สำหรับกรณีการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อศาล ให้ถือว่าบทบัญญัติที่จะถูกบัญญัติขึ้นใหม่เพื่อใช้คุ้มครองผู้ซื้อสำหรับกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวโดยเฉพาะนี้ ให้ถือเป็นคดีผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคด้วย ดังนั้น วิธีการดำเนินคดี การนำคดีขึ้นสู่กระบวนการของศาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติดังกล่าวเท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายที่จะถูกบัญญัติขึ้นใหม่เป็นกรณีเฉพาะสำหรับการซื้อขายสัตว์เลี้ยง แต่ทั้งนี้ ส่วนกรณีการบังคับใช้เกี่ยวกับการใช้สิทธิเรียกร้อง การกำหนดค่าเสียหาย ความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจ ให้ถือตามบทบัญญัติใหม่นี้

5.2.2 มาตรการแก้ไขกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวในระยะสั้น

ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคฯ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคฯ ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

5.2.2.1 จัดให้การซื้อขายสุนัขและแมวเป็นสินค้าที่ต้องถูกควบคุมโดยสัญญา โดยบังคับว่าการซื้อขายต้องทำหลักฐานเป็นหนังสือ โดยมีข้อความแจ้งผลการตรวจรับรองสุขภาพของสัตว์ ประวัติการฉีดวัคซีน หรือความเจ็บป่วยหรือการรักษา(ถ้ามี) มีการแจ้งแหล่งที่มา เพศ สายพันธุ์ วันเดือนปีเกิดของสัตว์ สิทธิเรียกร้องต่างๆกรณีพบว่าสุนัขและแมวมีความเจ็บป่วยบกพร่องไม่เป็นไปตามที่รับรองไว้ เป็นต้น

5.2.2.2 จัดให้การซื้อขายสุนัขหรือแมวเป็นสินค้าที่ต้องถูกควบคุมด้วยการโฆษณา โดยการบังคับให้ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลของสุนัขและแมว เช่น แหล่งที่มา เพศ สายพันธุ์ วันเดือนปีเกิด การดูแลรักษา ประวัติการทำวัคซีนหรือการรักษาความเจ็บป่วยบกพร่อง(ถ้ามี) เป็นต้น ไว้ ณ สถานที่จำหน่าย หรือบริเวณกรงที่เก็บสุนัขและแมวที่จำหน่าย

5.2.2.3 ควรกำหนดให้สิทธิการเรียกร้องไม่ว่าจะเป็นการเรียกให้แก้ไข เปลี่ยนสุนัขและแมวตัวใหม่ ขอเงินคืน และการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนให้ผู้ซื้อเป็นผู้ทรงสิทธิในการเลือกไม่ใช่ดุลพินิจของศาล

5.2.2.4 ควรกำหนดให้หน้าที่การการพิสูจน์เพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบในความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวเป็นของผู้ประกอบธุรกิจโดยเด็ดขาด หากพิสูจน์ไม่ได้ว่าความเจ็บป่วยบกพร่องเกิดขึ้นภายหลังการส่งมอบสุนัขและแมวให้แก่ผู้ซื้อแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจก็ต้องรับผิดชอบต่อผู้ซื้อสัตว์เลี้ยง

จากการศึกษาและตามข้อเสนอแนะ จึงสรุปได้ว่าประเทศไทยควรมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นใหม่โดยใช้เพื่อคุ้มครองผู้ซื้อเฉพาะกรณีการซื้อขายสัตว์เลี้ยงประเภทสุนัขและแมวเช่นเดียวกับรัฐ

ต่างๆของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีการบัญญัติแยกประเภทสัตว์เลี้ยงออกจากสินค้าทั่วไปโดยระบุชนิดที่ให้ความคุ้มครองไว้ให้ชัดเจน และมีการบัญญัติความหมายของคำว่า “ผู้ประกอบการธุรกิจ” และ “ผู้ซื้อ” ว่าหมายถึงผู้ใดและมีขอบเขตเพียงใด และบัญญัติกรณีที่เกี่ยวข้องเป็นความบกพร่องของสุนัขและแมว เช่น บัญญัติคำว่า “ไม่เหมาะสมกับการจำหน่าย” และให้ภาระการพิสูจน์ตกแก่ผู้ประกอบการธุรกิจที่จะต้องทำการพิสูจน์ให้ชัดเจนว่าความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวไม่ได้เกิดจากตนเพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบ โดยหากพิสูจน์ไม่ได้ก็ต้องรับผิด นอกจากนี้ ควรบัญญัติแนวทางการเยียวยาความเสียหายของผู้ซื้อสัตว์เลี้ยงไว้สำหรับกรณีการซื้อขายสุนัขและแมวโดยเฉพาะ และให้ผู้ซื้อเป็นผู้เลือกวิธีการเยียวยาความเสียหายได้เอง และควรมีมาตรการเชิงป้องกันปัญหาโดยบังคับให้ผู้ประกอบการธุรกิจทำการเปิดเผยข้อมูลต่างๆของสุนัขและแมวที่จำหน่ายพร้อมทั้งจัดให้มีการรับรองรับประกันความเจ็บป่วยบกพร่องของสุนัขและแมวไว้ด้วย และในระหว่างพิจารณาออกกฎหมายบังคับเป็นการเฉพาะนี้ เพื่อเป็นการเยียวยาปัญหาในปัจจุบันได้ทันถ่วงที ควรให้การซื้อขายสุนัขและแมวเป็นสินค้าที่ถูกควบคุมด้วยสัญญา โดยบังคับว่าให้มีการจัดทำหลักฐานเป็นหนังสือและระบุข้อมูลต่างๆของสุนัขและแมวพร้อมให้การรับรองรับประกันสุขภาพของสุนัขและแมวในหนังสือนั้นและส่งมอบพร้อมกับการจำหน่ายด้วย